

12 mei 1972

Goedenavond, vrienden.

Zoals u weet, zijn wij niet alwetend of onfeilbaar. Ons onderwerp in het verleden door u gekozen, handelt over:

SPOOKHUIZEN

Wanneer wij spreken over spookhuizen, denkt men gemeenlijk aan kastelen in het maanlicht, geheimzinnige witte jonkvrouwen die met het hoofd onder de arm over de muren lopen, terwijl met ketenen, rammelende krachten haar achtervolgen. Toch komen dergelijke voorstellingen in de werkelijkheid zelden of nooit voor. Laat ons daarom eerst eens vaststellen wat een spookhuis in feite is. Het is een huis waarin bepaalde verschijnselen zich voordoen. In de eerste plaats kunnen er verschijningen optreden. Dergelijke verschijningen kunnen dan onder meer projecties zijn. In feite is dan sprake van een automatisme, waarbij indrukken, eens in de materie vastgelegd, worden geactiveerd door een medium. Daarnaast komen ook werkelijke verschijningen en fysieke verschijnselen voor. Ten laatste spreekt men ook van een spookhuis wanneer er alleen sprake is van in wezen normale verschijnselen, waarvan men echter de oorzaak niet heeft erkend.

Volgende vraag: Hoe ontstaan projecties? Een mens straalt zijn gedachten en sterke emoties vooral uit. De materie blijkt deze te absorberen en vast te houden - verschillende materialen of elementen doen dit overigens op verschillende wijzen. Hierdoor worden zeer sterke indrukken vaak voor zeer lange tijd zo intens vastgehouden, dat zij daarvoor gevoelige personen beïnvloeden. Stel dat er in een huis of kasteel zich eens een scene heeft afgespeeld - een moord bijvoorbeeld -, waarbij alle aanwezigen onder een zeer grote emotionele spanning stonden. Hun uitstraling kan dan door de materialen van het gebouw zijn geabsorbeerd, mits zij in materiaal en samenstelling passen bij de uitgestraalde emoties. In uw land is er een kasteeltje waarin lange tijd steeds weer eenzelfde verschijnsel werd waargenomen. Het ging om twee mannen en een vrouw. De scene begint met een ruzie, er valt een tafel om in een bepaalde kamer. Het omvallen van die tafel was, zolang in dit vertrek een tafel aanwezig was, steeds weer een feit wanneer het verschijnsel werd waargenomen. Daarna klinkt rumoer in een van de gangen. Soms, maar niet altijd, schijnen hierbij voorwerpen, die zich in de gang bevonden, door de lucht gevlogen te zijn en in een enkel geval wordt verteld dat de waarnemer daardoor werd getroffen. Vervolgens speelt zich op een binnenplein een duel af, waarbij men een van de mannen neer ziet vallen. Daarna verdwijnt het spooksel. Naar ik meen is deze scene door waarnemers op schrift gezet in de vorige eeuw en berust het verhaal nu in de archieven van de Royal Society of Psychical Research.

Wat is hier nu in feite aan de hand? De scene heeft zich eens in werkelijkheid hier inderdaad afgespeeld. Niet altijd echter blijkt dit verschijnsel zich nu te herhalen, de tijden, waarop dit gebeurt, zijn zeer onregelmatig. Gaat men nu na, hoe de personen zijn, in wier aanwezigheid het verschijnsel zich voordoet, zo blijkt steeds weer dat er iemand onder hen is die sensitief is. Kennelijk is hier een soort levend medium noodzakelijk om de latente indrukken, die in het gebouw berusten, te activeren. Het verloop van de gebeurtenissen ligt kennelijk vast, maar de kracht, waardoor zij zich weer schijnen te herhalen, blijkt van levende mensen te stammen.

Er zijn heel wat van die kastelen. Soms is er ook sprake van familiegeesten. Zo bestaat er bij Donegal een kasteel, of althans een gebouw, dat zo wordt aangeduid, waar zo nu en dan een wenende witte vrouw wordt gezien. Wanneer deze verschijning langs een stuk muur loopt om

vervolgens wenend enige tijd stil te staan op de enige toren van het bouwwerk, weet men, volgens de overlevering, zeker, dat er een sterfgeval in de familie zal zijn die dit slot eens liet bouwen. Of deze legendarische witte vrouw werkelijk bestaat? Gefotografeerd is zij in ieder geval nooit, ondanks pogingen daartoe gedaan. Wij mogen wel stellen dat zij in menselijke zin geen realiteit is. Aan de andere kant is het echter opvallend, dat - en dit feit is wel gecontroleerd - de vrouw door enkele mensen uit het dorp werd gezien, weken voor een lid van de familie door een ongeval om het leven kwam.

Sommige mensen en vooral ook dieren blijken echter gevoelig te zijn voor het komen van de dood, ook wanneer er menselijk gezien geen tekenen daarvoor aanwezig zijn. Van de dieren is bekend dat zij tevoren reageren alsof de dood aanwezig zou zijn, ofschoon er - nogmaals - geen enkel teken daarvoor bestaat en de persoon, die getroffen wordt, zich soms geheel buiten hun bereik bevond, terwijl er gevallen bekend zijn waarin het dier in geen geval degene, die stierf, ooit maar had gezien. Stellen wij dus eens dat gevoelige mensen een dergelijk vermogen hebben, maar zich dit niet redelijk kunnen realiseren omdat hun verstand hiertegen in opstand zou komen. Is het dan niet mogelijk, dat men dergelijke ervaringen a.h.w. kristalliseert in de vorm van de een of andere overlevering, in casu de witte vrouw. Ik herinner er hier aan dat witte vrouwen in bijna alle delen van de wereld een rol spelen in spookverhalen. De meest eenvoudige verklaring lijkt mij dan te zijn dat de mensen de dood voorvoelen, maar zich dit niet kunnen of willen realiseren. Zij kunnen nu toch deze onderdrukte waarneming of sensatie tot uiting brengen door zichzelf in te beelden dat zij een verschijnsel hebben waargenomen, dat volgens de overleveringen bij een sterven optreedt. Kortom: men reageert innerlijke ervaringen af door te zeggen dat men de witte vrouw inderdaad heeft gezien. Naar ik meen, is ook dit voorbeeld kentekenend voor de wijze waarop bepaalde spooklegenden in omloop komen en gehandhaafd kunnen blijven.

Maar nu zult u wel denken: altijd maar kastelen? Dan zoudt u beter over spookkastelen kunnen spreken. Zijn er dan geen spookhuizen? Het antwoord is dat er zeer vele huizen zijn waarin verschijnselen - soms regelmatig, soms incidenteel - voorkomen, waardoor zij vallen onder de door mij gegeven definitie van spookhuizen. Wanneer mensen op aarde een sterk gewoontepatroon kenden in hun dagelijkse leven, bestaat immers de mogelijkheid, dat zij, vooral wanneer zij om de een of andere reden aardgebonden zijn, na hun dood de oude gewoonten voortzetten. In deze stad bestaat, in de binnenstad, nog steeds een huis waarin de oude en eerste bezitter, in zijn dagen een eenzaat en gierigaard, nog steeds aanwezig is. Hij heeft ook nu nog de neiging eenieder, die in een bepaalde kamer zou willen rusten, te storen. In dergelijke gevallen zullen vazen, potjes en dergelijke zonder aanwijsbare oorzaak opeens stuk vallen en dergelijke. Ook worden soms geluiden gehoord. Dit speelt zich altijd af wanneer iemand voor langere tijd in dit bepaalde vertrek vertoeft. Laat men deze kamer dicht dan is er in het gehele huis niets bijzonders aan de hand. Eigenlijk zou men dit geval eens moeten onderzoeken en mogelijkwijze is dit zelfs eens gedaan. Het geval is bij het overlijden van de eerste eigenaar - rond 1880 - begonnen. Naar ik meen is het huis nu gesloopt, of staat het op de lijst voor spoedige sloop.

Een dergelijk geval zal men nog wel ook officieel onder de spookhuizen willen rekenen. Maar er zijn heel wat meer huizen met onzichtbare bewoners. Neem het huis waarin u woont bijvoorbeeld. Stel dat het rond 50 jaren geleden gebouwd is. De kans is dan 1 op 10, dat er door projectie, astrale schillen die zijn blijven hangen of door aardgebondenheid van een vorige bewoner, een 'spook' bij u rondwaart. In vele gevallen zult u, tenzij u helderziend bent, daarvan niet veel bemerken. Want wat doet een dergelijke schil of geest meestal? In feite niets. Hinder heeft men er dus niet van. Maar het aantal oudere huizen, waarin men vooral oude mensen en kinderen als helderziende kan zien lopen, zonder dat anderen iets van hun aanwezigheid bemerkt hebben, is eenvoudig niet te tellen. Dus kan men wel stellen: rond 1 op de 10 huizen, mits ouder dan 50 jaren, zal een eigen spook bezitten. Dit spook is soms, maar meestal niet, zichtbaar. In slechts ongeveer 1 van de 10.000 gevallen, waarin dus van geestelijke bewoning of de aanwezigheid van andere spookverschijnselen sprake is, zal het spook zich inderdaad aan de aandacht van de mensen op dringen.

Al de griezelverhalen over geheimzinnige zwarte machten die in verlaten huizen boven aan de trap staan en met razend geweld en een werveling van lichtflinkeringen proberen eenieder die het huis betreedt, aan te vallen of het huis uit te werpen, kunt u op de rekening van schrijvers stellen. Dergelijke zaken zijn geen bestaande werkelijkheid. O, zeker, zo iets kan misschien eens één keer in de duizend jaren voorkomen. Maar dat oude vrouwtje, dat volgens een helderziende regelmatig door uw kamers wandelt, is zeer waarschijnlijk wel een werkelijkheid. Zo goed als wij elders horen, hoe zich steeds weer een kind manifesteert dat in het huis nog steeds aan het spelen is, en zelfs soms een hond nog als een vage schim door de kamers kan dwalen van een huis, waar zijn baas heeft gewoond. Dergelijke zaken komen wel degelijk veel voor. Er zijn altijd weer entiteiten die, hetzij door astrale vormen, hetzij door directe aardgebondenheid, zich manifesteren alsof zij, zij het onzichtbaar, nog steeds deel uit zouden maken van de materiële wereld. Zelfs wanneer een geest op dergelijke wijze voortdurend aanwezig is, zo blijkt het voor eenieder kenbaar, in verschijning treden daarvan gemeenlijk noodzakelijk, dat de plaats waarop dit geschiedt eens geheel doortrokken was van de persoonlijke uitstraling van de betrokken persoon.

De spooksituatie zouden wij dan volgens mij kort op de volgende wijze kunnen omschrijven: Vele entiteiten zijn op de een of andere wijze enige tijd aardgebonden of manifesteren zich nogwel middels astrale schillen op de plaatsen en in de huizen die zij hebben achtergelaten. Hoe meer een bepaalde plaats nog de oorspronkelijke materialen enzovoort bevat, hoe groter de kans dat een voor eenieder merkbare manifestatie plaats zal vinden. Over het algemeen zullen overgeganen zich niet storen aan de mensen die op dergelijke plaatsen rond hen zijn. De wereld van de levenden bestaat voor hen gemeenlijk niet en slechts een enkele maal zullen zij bemerken dat bijvoorbeeld mensen op die plaatsen aanwezig zijn die nog leven. Het lijkt mij van belang dat u dit begrijpt. Deze entiteiten zijn wel aan de materie gebonden, maar leven in feite toch reeds in een eigen gedachtenwereld waarin ten hoogste een enkele maal menselijke gedachtentrillingen vaag tot hen door dringen. Bewuste contacten met de wereld der mensen zijn een uitzondering.

Maar op gedachtentrillingen blijken velen van hen toch wel te kunnen reageren. Opvallend is hierbij dat vele van deze 'spoken' zich vooral manifesteren of kenbaar maken wanneer in de omgeving bepaalde gedachtentrillingen voorkomen die iets met hun eigen denken gemeen hebben en daardoor bij hen aanslaan. Zoëven gaf ik u een voorbeeld over een gierigaard. Een dergelijke entiteit zal natuurlijk, wanneer iemand over geld denkt, bijzonder levendig worden. Indien bovendien hiermede een storing van gewende rust of omstandigheden gepaard gaat, zou het resultaat voor deze spokende geldminnaar wel eens een poging tot ingrijpen met zich kunnen brengen. Anderen zijn weer meer voor romantiek vatbaar, of reageren voornamelijk wanneer men bijbelspreuken leest, of voelen zich door trillingen van bepaalde soorten muziek aangetrokken. Er is hierbij geen vaste regel te geven. Elk 'spook' heeft de neiging zich geheel volgens eigen inhoud en harmonieën af te stellen en op alle verwante inwerkingen te reageren. Soms zijn er vreemde gevallen. Zo is er in uw stad een oud nonnetje dat in verschillende huizen nog steeds op ziekenbezoek gaat, zieken bezoekende die reeds lange jaren geleden een leven in een sfeer begonnen zijn, alleen maar omdat zij maar niet kan aanvaarden dat de hemel, die zij voor zich verwachtte, niet bestaat, en zij er niet van wil horen dat er een leven na de dood is waarin men zichzelf blijft. Maar wanneer het gaat om het noemen van werkelijke spoken, zo vrees ik dat de mensen op dergelijke entiteiten niet zullen reageren. Want een spook moet volgens de meesten iets werkelijk griezeligs zijn.

Maar om werkelijk griezelige zaken te vinden moeten wij toch wel een andere kant uit. Er zijn bijvoorbeeld bepaalde demonische machten. Sommigen daarvan treden alleen op bepaalde plaatsen op.

In Engeland zijn meerdere van deze plaatsen bekend, maar ook in Nederland, waar wij enkele van dergelijke plaatsen in de buurt van Drente aantreffen, terwijl er ook nog een plaats mij bekend is waar eveneens duistere krachten gebonden zijn in de buurt van Apeldoorn. Er zijn nu eenmaal op de wereld bepaalde plaatsen waar men gemakkelijk met werkelijk voor de mens boze krachten in aanraking komt. In sommige steden als bijvoorbeeld Avignon vindt men op betrekkelijk kleine oppervlakten zelfs vele van dergelijke 'contactplaatsen' bij elkaar. Hier heeft

men dan vroeger altijd weer gewerkt met magie. Zoals u weet is magie een werkwijze waarbij sterke concentratie, sterke emoties, een buiten de werkelijkheid staande logica, plus incantaties gebruikt worden. Met andere woorden: hierbij worden vaak de meest intense uitstralingen geproduceerd die maar voor een mens denkbaar zijn, vaak bovendien nog gepaardgaande met offers, wat het onder minder aangename emotionele golven overlijden van bijvoorbeeld het een of andere onschuldige huisdier betekent. Waar zoiets vele malen is gebeurd, zal de gehele omgeving doortrokken zijn met de daaruit voortkomende trillingen. Komt iemand, die gevoelig is, op dergelijke plaatsen dan zal hij de invloed ondergaan, deze weerkaatsen en zo veelal bepaalde fenomenen wakker roepen.

Dergelijke krachten moeten wij overigens niet als persé demonisch beschouwen. Heel vaak denkt men namelijk dat daar duivelen op de loer liggen, wat zeker niet waar is. Maar als een mens bepaalde, demonische, duivelse drijfveren in zichzelf kent, zal hij vaak op dergelijke plaatsen een echo rond zich wekken. Het gevolg is dat hij opeens, maar in voor hem veel sterkere mate, onder druk wordt gezet door deze zelfde denkwijzen en emoties. Hij kan dan tot handelingen komen die voor hemzelf niet meer aanvaardbaar of verklaarbaar zijn, daar zij in zijn onderbewustzijn zijn gelegen, terwijl gelijktijdig zijn daden, nu hierdoor gestuurd, voor hem onbeheersbaar blijken te zijn.

Het bestaan van offerplaatsen in het verleden kan op bepaalde plekken ook nu nog een uitstraling instandhouden, waarop vele mensen zullen reageren. Dit zijn dan vaak zogenaamde ongeluksplaatsen. Waar bijvoorbeeld in het verleden heilige wouden en offerplaatsen van de druiden waren, blijken nu nog steeds invloeden te heersen die de mens aanspreken en, vooral wanneer hij snel dient te reageren als bijvoorbeeld in het verkeer, fatale gevolgen kunnen hebben, omdat het reactievermogen van mensen op dergelijke plaatsen zeer snel en sterk pleegt terug te lopen. Moeten wij dit laatste nu een spookverschijnsel noemen? Men kan er van mening over verschillen. Persoonlijk ben ik geneigd dit een juiste aanduiding te noemen, daar wij hier te maken hebben met precies hetzelfde effect dat ook in spookhuizen optreedt. Er is hier sprake van een emanatie waarop de mens reageert. Waarbij ook voor de zogenaamde ongeluksplaatsen geldt, dat bepaalde mensen - instelling plus gevoeligheid - wanneer zij in die emanaties terecht komen, manifestaties kunnen veroorzaken. Wat mijns inziens bepalend is voor alle verschijnselen die men samenvat onder de verzamelnaam spookverschijnselen.

Stel echter dat er ook plaatsen zijn, waarin het voor de mens goede, harmonische, op een zelfde intense wijze beleefd werd en in materialen enzovoorts vastgelegd. Ik denk hierbij bijvoorbeeld aan bepaalde kerken en heilige plaatsen. Indien hier gevoelige personen aanwezig zijn, zo hoeft het ons niet te verwonderen dat zich ook hier bepaalde verschijnselen voordoen. Het wonderlijke is echter daarbij dat de manifestaties in de meeste gevallen in overeenstemming blijken te zijn met de instelling en voorstellingen van de aanwezige gelovigen. Stel dat een zogenaamde heilige, die in werkelijkheid nooit heeft bestaan, op een dergelijke plaats vroom vereerd wordt. Men heeft van hem een voorstelling. Ook deze - op niets werkelijk berustende - voorstelling zal deel uit zijn gaan maken van de lading en uitstraling van de omgeving. Is het dan een wonder dat een gevoelig iemand, die een manifestatie op deze plaats meemaakt, in vele gevallen zal menen een verschijning van deze zogenaamde heilige mee te maken? Daar deze vorm echter de uitdrukking wordt voor het geheel van de plaatselijk aanwezige krachten, is het zeer begrijpelijk dat de zogenaamde heilige ook wonderen kan verrichten en krachten kan geven. Hier speelt menselijke suggestibiliteit en een vorm van religieuze hysterie een even grote rol als in de omgeving vastgelegde gedachtekracht.

Of je zoiets dan nog een spook zou mogen noemen? Hierover zullen de meningen wel uiteenlopen. Maar ik zou zeggen: Wanneer Bernadette Soubirous een verschijning van de H. Maagd ziet, die overeenkomt met een afbeelding van die H. Maagd en dit onder omstandigheden, die zeer veel lijken op die, welke bij andere spookverschijningen gelden, wij - ongeacht de schijnbare oneerbiedigheid van die term - ook deze H. Maagd een spookverschijning kunnen noemen. Ik zie niet in waarom een gewone geest een spook zou genoemd moeten worden, terwijl een persoon of voorstelling, die toevallig in de registers der heiligen ingeschreven is, alleen een 'verschijning' genoemd mag worden. Ik zou zeggen dat waar omstandigheden en

verschijnselen overeenstemmen, ook de benaming dezelfde zou moeten zijn. Wanneer de kracht van een bepaalde plaats plus een mate van concentratie en zelfs hysterische verwachting de resultaten van Lourdes verklaren, zie ik verder niet in waarom dergelijke verschijnselen en belevingen niet denkbaar zouden zijn in bijvoorbeeld Den Haag, Voorburg, Wassenaar of Rijswijk. Wanneer ergens een bepaalde emotionaliteit in een omgeving voldoende is vastgelegd en voldoende mensen die emotionaliteit voldoende beleven, zal er altijd een ogenblik komen, waarop manifestaties op zullen treden. Is een mens gevoelig voor het gemanifesteerde, dan 'ziet' of 'hoort' hij bovendien.

Zelfs een zogenaamde sfeer zou kunnen vallen onder de spookverschijnselen. U realiseert het zich misschien niet voldoende, maar wij bevinden ons hier in een zaal, waarin voortdurend seances worden gehouden, terwijl afwijkende sterke invloeden zelden of niet voorkomen. Regelmatig worden hier bepaalde emoties gewekt, bepaalde krachten en gedachten uitgestraald, terwijl een zekere concentratie in deze zaal voortdurend zal worden opgebracht. Meent u niet dat, wanneer dit lang genoeg voortgezet wordt, zelfs nog 50 of meer jaren na de beëindiging, iemand met gevoeligheid en voldoende overeenkomstige instelling in deze ruimte allerhande vreemde gedachten, gevoelens en mogelijk zelfs visioenen zou kunnen krijgen? Indien wij al het voorgaande aannemen is dit maar een normaal verschijnsel. Laat ons dan reëel blijven en zeggen: spookhuis is een naam die wij geven aan iets waar mogelijk bovenzinnelijk, in ieder geval onverklaarbaar, bepaalde zaken gebeuren. Het begrip spookhuis is voor ons misschien griezelig, maar plaatsen waar die verschijnselen voor kunnen komen, hoeven geheel niet griezelig te zijn.

De werelden van de geest en van de stof lopen natuurlijk door elkaar, zijn in ruimtelijke aanduiding maar al te vaak identiek, slechts gescheiden door verschillen in waarnemingsvermogen. Wees echter niet zo simplistisch als sommige mensen. Ik heb eens iemand horen zeggen dat het in een bepaalde kamer spookte. Maar, zo vervolgde hij, dit is ook gemakkelijk te verklaren. Want daar loopt een weg van Zomerland doorheen. Wanneer ik dergelijke uitspraken hoor vraag ik mij wel eens af wat dergelijke mensen van ons denken.

Mij komt een dergelijke opvatting eigenaardig voor. Maar er zijn nu eenmaal van die mensen en ik zou mij er zelfs niet over verwonderen wanneer iemand, die zo denkt, het zich in het hoofd zou halen, te proberen tol te heffen van de geesten, die volgens zijn denken, door zijn, kamer langs hun - Zomerlandweg - verder willen gaan. Of, gezien de moeilijkheden daaraan verbonden, andere mensen wil uitnodigen om tegen betaling geestje te komen kijken. Nu kennen wij geen wegen, zoals u die op aarde kent. Maar het is natuurlijk niet uitsloten dat bepaalde ruimtelijke concepten van uw wereld en onze werelden voor enige tijd ruimtelijk samenvallen. Let wel, dit zal nooit permanent zijn. Er is tussen uw wereld en de geestelijke werelden, die zich in vormen uitdrukken, een verschil in tijd, maar ook een langzame verschuiving van ruimte. Wat dat betreft lijkt het er wel op dat uw wereld een ietsje sneller draait dan de onze. Het is echter theoretisch denkbaar dat een bepaalde plaats of ruimte op aarde tijdelijk samenvalt met een oord waar in onze sfeer regelmatig vele entiteiten tesamen komen. In dergelijke gevallen zal de invloed wel niet uw wereld geheel bereiken, maar is er toch voldoende 'lek', dat een gevoelig mens die sfeer ondergaat en erdoor getroffen wordt. Zoals dit voor een lichtende vormsfeer mogelijk is, zal dit ook ten aanzien van een zogenaamde duistere sfeer mogelijk zijn, zolang die sfeer zich tenminste nog met vormen bezighoudt. Het is in beide gevallen dus mogelijk dat men iets van de uitstraling ondergaat, wanneer men gevoelig is en deze zo ook in de eigen wereld meer realiteit verschaft. Zolang het hiertoe beperkt blijft, zullen de minder gevoelige mensen niets bemerken en hoogstens eens denken: wat hangt hier toch voor een eigenaardige sfeer. Maar stel dat er op deze wijze ook krachten naar uw wereld vloeien die, tot vorm gebracht door een gevoelige mens, in uw wereld kenbaar worden. Dan spreekt men weer opeens over spoken.

Ik mag hierbij wel opmerken, dat spook aan onze kant niet bepaald een graag gehoord woord is. Een van mijn collegae heeft eens gesteld: Een spook is een nozem uit de geest. Ik zou zelfs tegen deze opvatting willen protesteren: een spook is een verschijnsel, door een mens waargenomen, maar dit niet begrijpt en daardoor niet reëel kan aanvaarden. Zo geredeneerd is overall, waar maar een geest aanwezig is, eveneens de mogelijkheid van spoken aanwezig. Waar

mensen erg emotioneel zijn en hun denken onze wereld raakt, zouden wij met evenveel recht kunnen zeggen: dat mensen in onze wereld komen spoken. Zoiets horen, terwijl u mogelijk zelf trots bent op uw geestelijke concentratie of uittreding, is ook niet zo prettig, vindt u wel? Nu bent u eindelijk na veel moeite eindelijk eens naar onze wereld uitgetreden en wat hoort u de geesten zeggen tegen elkaar? Kijk uit jongens, hier spookt het op het ogenblik.... Maar het verschijnsel is toch vergelijkbaar? Wanneer iemand uit onze wereld op uw wereld een taak heeft, zal hij op uw wereld proberen actief te zijn. Maar al te snel wordt dan door de mensen gezegd dat het spookt.

Onder de geliefde spooklegenden is ook altijd weer die over een zelfmoordenaar. De mens, die zichzelf gedood heeft is altijd weer op een bepaalde plaats gebonden en vertoont zich daar vaak onder steunen en kreunen. De verhalen zijn vaak emotioneel geladen, ongeveer als volgt: "Eens, toen de wolken jaagden langs de hemel, was de jonge man moedeloos en het leven moe. Traag maar vastbesloten zocht hij een grote spijker, sloeg deze in het hout midden boven de schuifdeuren, nam een koord en verhing zich. Sindsdien bengelt hij daar voortdurend en wanneer de wolken langs de hemel jagen en de bliksem flitst, moet je die plaats vooral mijden, want anders zie je hem hangen en draag je zijn vloek met je mee. Want dit spook brengt ongeluk en wanhoop..." Wat moet je met dergelijke verhalen eigenlijk aan? Iemand die zelfmoord pleegt kan aan de aarde gebonden blijven voor enige tijd, dat is wel zeker. Het kan. Maar noodzakelijk is dit niet. Indien iemand in een bepaalde woning zelfmoord pleegt, bestaat er wel een mogelijkheid dat hij daar aardgebonden zal verblijven en zich soms manifesteren. Maar noodzakelijk is het niet, zeker is het niet en in de meeste gevallen is het zelfs niet waarschijnlijk te noemen.

Want zelfmoord op zich is niet bepalend voor het aardgebonden zijn, maar wel de geestestoestand tijdens en kort na de overgang. De angst bijvoorbeeld voor bepaalde materiële zaken of de te grote liefde voor materiële zaken kan inderdaad een geest beletten zijn werkelijke toestand te realiseren en hem zo aan de aarde binden. Angst voor de materie is in deze even bindend als begeerte. Want althans in dit opzicht zijn angst en begeerte identiek, keerzijden van een en dezelfde medaille. Op de vraag, hoe aardgebondenheid tot stand komt, kunnen wij dus eenvoudigweg antwoorden, dat hier sprake is van een zozeer met de materie bezig zijn dat de persoon in kwestie er niet toe komt te beseffen dat er voor een geest andere wegen en mogelijkheden openstaan. Maar zelfs in dat geval lijkt het er nog niet op dat de persoon in kwestie bijvoorbeeld 50 of meer jaren tussen de kastdeuren blijft hangen, zodat eenieder die door de schuifdeuren gaat, opeens koude rillingen krijgt enzovoort. De entiteit zal niet zo volledig gebonden blijven aan de laatste toestand dat zij als dood blijft hangen. Zij zal zich in ieder geval kunnen bewegen, verplaatsen en zelfs handelen. Of daarbij het symbool van de wijze van sterven, de strop, bij verschijning al dan niet getoond zal worden, is niet afhankelijk van een vaste wet, maar van het willen en het persoonlijkheidsbeeld van degene die zich manifesteert.

Bovendien kan men met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid stellen dat, zo de manifestatie plaats vindt, deze mede te danken is aan het feit dat de persoon in kwestie het verloop van tijd, zij het in uw, zij het in onze wereld, niet aanvaardt. De verschijning zal dus alleen kunnen reageren op dingen die in haar tijd reeds bestonden en zal daarbij bovendien vaak kwaadaardig zijn, omdat zij elk contact zal beschouwen als een verstoring van haar rust of erger nog: een aanval, waardoor zij wederom wordt geconfronteerd met de gevaren en problemen waarvoor zij eens in de zelfgekozen dood is weggevlucht. Dergelijke entiteiten zijn niet gevaarlijk. Maar je moet wel begrijpen dat, wanneer je hen in meer zichtbare vorm ontmoet, het gevaarlijk kan zijn om angst te tonen, daar dit hun agressiviteit wel eens zou kunnen bevorderen. Je moogt voor verschijningen niet bang zijn!

Het volgende kan dienen als een zeer beknopte handleiding wanneer u ooit met een spook te maken krijgt.

Allereerst moet u beseffen dat een spook ook maar een mens is geweest. Behandel de spokende geest dus niet als iets afzonderlijks of verschrikkelijks, maar zoveel mogelijk als mens.

Ten tweede: Een spook kan zich vaak niet volledig voor u kenbaar uitdrukken. Het kan zich bijvoorbeeld wel tonen, maar niet doen horen, of wel spreken, maar zich niet laten zien. Doe

alsof dit gewoon is. Maak uw bereidheid tot helpen bekend en maak duidelijk wat u al dan niet begrepen meent te hebben. Dat kan nooit kwaad.

In de derde plaats: Indien een entiteit u aanvalt, wat overigens uiterst zelden pleegt te geschieden, moet u zich beroepen op de hoogste kracht, waarin u gelooft, zonder te vluchten. Hierdoor maakt u de ander duidelijk, dat u een innerlijke kracht en harmonie bezit die hij niet zonder meer kan aantasten. Slechts indien u te maken hebt met voor u zeer demonische krachten - wat wel degelijk aanvoeld wordt - zou u eventueel een terugtocht dienen te wagen, daarbij u nog steeds beroepende op de hoogste door u erkende krachten. Maar dit komt ten hoogste een keer per miljoen gevallen voor.

Ten vierde: Indien een geest u om bepaalde hulp vraagt geef die zo goed mogelijk, ook wanneer het verzoek u niet redelijk lijkt. U hoeft uiteindelijk de buurt niet te vertellen wat en waarom u het doet. Maar zelfs de meest onredelijk schijnende verzoeken zijn vaak van groot belang, omdat u daardoor de verzoekende geest de mogelijkheid geeft tot vrijheid te komen en voor uzelf een zekerheid, rust of tenminste van een zekere harmonie met de betrokken geest verwerft. Wordt u geen verzoek gedaan, probeer dan toch een gebrek aan angst, een zekere aanvaarding te tonen. Wanneer u alleen bent, kan een u goedgezind huisspook zelfs nog voor enige gezelligheid zorgen. Wanneer u te maken hebt met steeds zich - gelijk herhalende verschijnselen - scenes, die zich steeds weer in een gelijke volgorde en zonder afwijking afspelen, is er geen sprake van een werkelijk spook. Ga in dat geval na, welke personen in de scene optreden, ga verder na of dergelijke verschijnselen slechts in uw tegenwoordigheid plaats vinden. Is dit laatste het geval of waarschijnlijk het geval, tracht u te reinigen, af te schermen en uw instelling te wijzigen. De verschijnselen zullen dan ophouden. In vele gevallen is de sterk uitgedrukte wil eigen instelling te wijzigen, reeds voldoende om een activeren van dit in de materie vastgelegde geheel te voorkomen.

Ten laatste: verschijningen van arme zondaars en dergelijke. Indien een 'arme zondaar' zich aan u manifesteert, moet u maar zeggen: kijk naar ons, wij zijn nog veel erger. Dat is voor de verschijning in ieder geval een goede troost en dwingt deze vaak zijn masker te laten vallen. Indien men, wat wel eens voorkomt, door geesten wordt lastiggevalen met vele vrome spreuken, vooral bijbelcitaties, zo raad ik u niet toe te horen, maar luidop uit de bijbel te lezen over het bezoek van Saul aan de heks van Endor. In vele gevallen geeft dit goede resultaten. Krijgt u te maken met demonische dreigingen, dient u in de allereerste plaats op te letten, of er voor u een eigenaardig kleurgevoel ontstaat. Deze entiteiten kenmerken zich door hun neiging vooral in het duister op te treden. Hierbij geven zij de waarnemer het gevoel dat er in het duister een plek is die ondoorzichtiger en donkerder is dan de rest. Is dit inderdaad het geval, richt dan uw eigen gedachten op Licht en God. U zult constateren dat reeds na korte tijd die duisterder plaats in het duister verdwenen is en u verder vrijelijk kunt ademen. Contact opnemen met iets wat zich als duister uitdrukt is overigens altijd en overal gevaarlijk, omdat het vele misleidende elementen in zich bevat.

Wat de rest betreft: Indien er in uw huis steeds weer getikt wordt, zoek niet onmiddellijk naar de geest, maar eerst loszittende takken, leidingen, antennedraden, houtworm en dergelijke. Eerst wanneer u al die mogelijkheden hebt uitgeschakeld, kan er zeer misschien sprake zijn van een geest die zich kenbaar wil maken. Zelfs dan geef ik u de raad alleen op de geluiden in te gaan wanneer de betreffende geest door u voorgestelde geluidssignalen - luidop spreken - op redelijk juiste en vooral luide en duidelijke wijze hanteert. Is dit niet het geval, let niet op deze geluiden. Zij zullen na enige tijd afnemen en verdwijnen.

Dan nog enkele tips: Wanneer u over duister en demonen denkt, trekt u dezen vaak aan. Het lezen van oude spookverhalen in een oude spookachtige omgeving kan dan ook beter vermeden worden; u zoudt uzelf afstellen en niet alleen allerhande suggesties ondergaan, maar bovendien mogelijk werkelijke fenomenen mogelijk maken. Spoken leven in hun eigen wereld. Daarom is het niet in de eerste plaats uw taak met een spook contact op te nemen. Laat liever het spook proberen met u contact op te nemen. Indien die pogingen duidelijk kenbaar worden, kunt u immers nog altijd van uw kant trachten een beter contact tot stand te brengen. Ten laatste: Wanneer spoken openbaringen uit de geest moeten brengen, zijn zij zeker niet betrouwbaarder dan bijvoorbeeld 'de Waarheid' of 'de Telegraaf'. Men dient hun uitspraken dan ook met het grootste voorbehoud te bezien.

Hiermede ben ik dan aan het einde gekomen van deze inleiding. Ik heb hier en daar de zaak wat verkort, wat u mij, gezien de omstandigheden, waaronder ik moet werken, vanavond wel niet kwalijk zult nemen. Na de pauze kunnen wij ingaan op de vragen, die deze inleiding bij u heeft opgeroepen. Voorlopig dank ik u voor de mij gegeven aandacht en het geduld, waarmee u deze vloed van toch zeer nasale klanken hebt willen verwerken.

HET BEANTWOORDEN VAN VRAGEN

Zo vrienden.

Nu zullen wij eens zien, wat u verder nog wilt weten in verband met spoken. Daarbij zou ik willen beginnen met de schriftelijk ingediende vragen.

Vraag: Wat hoort of ziet, wat beleeft een huisdier dat door blaffen de dood van een huisgenoot of zelfs van een patiënt in een nabijgelegen ziekenhuis aankondigt?

Antwoord: Historisch voorbeeld: een hond van prof. Lons, die naast de Boerhavekliniek woonde. Over het algemeen wordt de uitstraling, die aan de dood voorafgaat, door een huisdier beleefd als een onverklaarbare, vaak wat angstaanjagende verandering in kleur en geur. Voor het dier heeft de naderende dood iets, wat op reuk lijkt. Vergelijkend zou kunnen worden gesproken over een vreemde, wonderlijke zoete stank, terwijl daarnaast iets wordt beleefd, wat op kleurschichten lijkt. Een dier ondergaat deze en associeert ze met gevaar en ondergang. Het reageert daarom gemeenlijk met janken, een zich terugtrekken en verstoppen, bescherming zoeken bij de baas, staart tussen de benen - bij honden - en dergelijke.

Vraag: Is het tikken in een tafel mogelijk van een geest?

Antwoord: Het is mogelijk van een geest. Inderdaad. Wanneer het hout tenminste niet werkt, geen houtworm aanwezig is en niet door ongelijkmatige belasting, - leunen op het tafelblad, verplaatsing van gewichten op de tafel - spanningen ontstaan of wringingen die voor het kraken aansprakelijk kunnen zijn. De mogelijkheid is dan niet geheel uitgesloten dat inderdaad een geest voor het geluid aansprakelijk is. Hebben wij te maken met rappings, het kloppen en tikken dat aan een geest wordt toegeschreven, dan dienen wij ons ervan bewust te zijn dat alleen scherpe begrensde tikgeluiden aanvaardbaar zijn, mits dezen in een regelmaat en zinvol optreden. En voor u in een dergelijk geval als zeker aanneemt dat er sprake is van een geest die contact zoekt, zou ik in uw plaats eerst er voor zorgen er zeker van te zijn dat er in het gezelschap geen grappenmaker is die mogelijk aansprakelijk zou kunnen zijn.

Vraag: Is er sprake van demonen wanneer iemand vanaf zijn zesde jaar tot nu toe, dromen heeft, waarin hij minstens eenmaal per week omgebracht wordt of iets angstigs constateert?

Antwoord: Waarschijnlijker is wel dat in het menselijke leven van de betrokkene iets heeft plaatsgevonden wat voor deze een grote schok betekend heeft. Gezien de dromen kan over het gevoel achtervolgd te worden, gesproken worden. Je zou hier kunnen spreken over een latent schizoïde tendens, welke - door shock geactiveerd - zich in het droomleven uitwerkt en zo een schijnbare evenwichtigheid in het dagelijkse leven mogelijk maakt.

Vraag: Een kennis van mij kreeg des nachts bezoek van een zwarte gedaante die als een deken over hem heen kwam liggen en alle energie aan hem onttrok. Na enige tijd moest hij in een krankzinnigengesticht worden opgenomen, waar hij nu al 20 jaren zit. Een vriend van hem heeft dit verschijnsel voor korte tijd van hem overgenomen door in zijn bed te gaan slapen. Deze had echter energie genoeg voor een tegenaanval, waarna de zwarte gedaante zich weer ging occuperen met de eerstgenoemde. Wat is dit voor een verschijnsel?

Antwoord: Het is heel moeilijk hierop met deze gegevens een reëel antwoord te geven. Het is dus mogelijk dat wij hier te maken hebben met een vorm van kracht - vampirisme -, dit komt

wel eens voor. In dat geval hebben wij te maken met een aardgebonden geest die bij bepaalde personen, waar kracht gemakkelijk te ontnemen is - u kent een verschijnsel van deze kracht als ectoplasma - deze onttrekt om hiermede zich elders te kunnen manifesteren. Dit is een mogelijkheid. Opvallend is dat u in het gestelde dit alles bindt aan één persoon. Dit komt zelden voor. Daarna stelt u dat dit tijdelijk werd overgenomen door iemand die in het bed van de bedreigde ging slapen. Ook dit doet mij veronderstellen dat hier toch geen werkelijke vampiristische geest aan het werk is, daar deze zich niet door bepaalde voorwerpen laten binden. Wat de vraag doet rijzen, of wij hier niet in de eerste plaats te maken hebben met een angstprojectie van de persoon die, volgens uw verklaringen, ook inderdaad krankzinnig is geworden. In dat geval is het ondergaan van de invloed door de tweede persoon begrijpelijk: het gehele bed zal immers van de uitstralingen van de eerste doortrokken zijn geweest. Dit laatste lijkt mij de meest aanvaardbare verklaring. Indien sprake zou zijn van een werkelijk krachtvampirisme lijkt het mij wonderlijk dat een poging tot verzet daartegen kennelijk niet werd gedaan, terwijl in dergelijke gevallen toch reeds een voorstelling van het Licht en een beroep op voor het ik heilige symbolen voldoende pleegt te zijn om de aanval te doen onderbreken.

Vraag: Waarop berust dit verdrijven van de aanvaller? Is dit Licht een werkelijkheid?

Antwoord: Het verdrijven van de aanvaller bestaat in het scheppen van een zodanige harmonie in de aangevallene, dat hij voor de aanvaller als het ware onder hoogspanning staat. De afweer bestaat dus in wezen uit een verhogen van eigen trillingsgetal en harmonie middels concentratie en bepaalde voorstellingen, waardoor een aantasting van het Ik voor anderen, die duister zijn, alleen nog maar ten koste van grote pijnen en enorm verlies van krachten misschien mogelijk zou zijn.

Vraag; Hoe kunnen twee geesten uit uw voorbeeld, die dan toch wel aardgebonden zullen zijn, na zovele jaren nog behagen scheppen in dit spel van duellieren, terwijl de uitkomst van dit spel toch wel bekend zal zijn geweest?

Antwoord: Zoals uit mijn inleiding blijkt heb ik dit voorbeeld aangehaald om een denkbeeld te geven van de mogelijkheden, die liggen in projecties. Hierbij zijn, onder meer door middel van scherpe emoties, bepaalde gebeurtenissen, voorstellingen, in de materie vastgelegd, terwijl het geheel van de gebeurtenis eerst weer herhaald zal worden, wanneer mensen met voldoende mediamieke krachten aanwezig zijn in de omgeving, terwijl alle andere omstandigheden op dat moment juist zijn.

Vraag: Dus geesten voeren ons voor ogen, wat lang geleden gebeurd is en vastgelegd werd in de omgeving?

Antwoord: Neen. Het is een projectie. Een soort film, vastgelegd in de omgeving, die onder omstandigheden geprojecteerd wordt, zodat het beeld daarin ook door anderen kan worden gadeslagen. De scene is dus in de materie vastgelegd. De emanatie en geestelijke vermogens van een van de aanwezigen - bewust of onbewust - vormen als het ware het licht waardoor het beeld voor het publiek zichtbaar kan worden, de materie zelf is projector, het daarin vastgelegde de film.

Vraag: Is het veelvuldig kraken van een perkamenten lampenkapje, zowel wanneer het lampje aan is als wanneer het uit is, aan te merken als een poging om de aandacht te trekken van bijvoorbeeld gestorven familieleden?

Antwoord: Ik kan niet stellen dat het geheel onmogelijk is, wel mag ik echter zeggen dat het uitermate onwaarschijnlijk is. Waarbij ik aanneem dat uw perkament in feite geen echt perkament is, maar geolied en mogelijk geperst papier. Dit papier heeft de neiging tot werken, vooral wanneer het ouder wordt - bruinere kleur - en uitgedroogd is. Het kan dan reeds door minuscule vibraties, die u normaal niet opmerkt, in beweging worden gebracht en versterkt dezen tot een soort ritselend en knappend geluid dat waarschijnlijk geheel overeenkomt met hetgeen u bedoelde. Vraagt u mij nadrukkelijk, of de mogelijkheid bestaat dat iemand hiermede de aandacht wil trekken, zo herhaal ik dat het niet uitgesloten is, maar dat volgens mij de kans dat deze verklaring de juiste zou zijn, minder dan 1 op 10.000 bedraagt. Wilt u een proef op de som nemen, haal dan het kapje - desnoods tijdelijk - weg en vervang het door een ander kapje dat

ofwel nieuw dan wel uit ander materiaal is gemaakt. Indien in dit nieuwe kapje onmiddellijk dezelfde verschijnselen zich herhalen, terwijl het lampje stevig staat, zo moogt u aannemen dat geestelijke krachten hiermede iets van doen hebben. Zelfs dan kunt u er echter niet zeker van zijn dat het gestorven familieleden zijn die aandacht vragen. Ik besef wel dat dit antwoord voor u niet bepaald bevredigend zal zijn. Maar het is, gezien de mij ter beschikking staande gegevens en mijn ervaringen, het beste en meest juiste antwoord dat ik u geven kan.

Vraag: U stelt, dat het aantal spookverschijningen in huizen ouder dan 50 jaar, 1 op 10 is. Hoe komt u aan dit getal? U laat overigens wel meer getallen op ons los. Persoonlijk vind ik het noemen van dergelijke waarden tamelijk dubieus.

Antwoord: Ik kan het natuurlijk ook anders zeggen en stellen: Wanneer wij over geheel Nederland alle woningen van 50 jaar en ouder bezien, zo blijkt in rond 1/10e deel daarvan, een van de verschijnselen of meerdere verschijnselen voor te komen die worden beschouwd als spoken. Ik stel dit zo algemeen omdat hierin opgenomen zijn alle mogelijkheden, dus zowel projecties, aardgebonden, als het optreden van mogelijke andere krachten. Het geven van getallen, zoals ik dit in mijn inleiding deed, heeft overigens niet ten doel u te beïndrukken met enige cijfermatige kennis, maar heeft eenvoudigweg ten doel u duidelijk te maken hoe veelvuldig spookhuizen wel voorkomen, wanneer wij alle verschijnselen vallende onder de door mij gegeven omschrijving van het begrip inrekenen. Indien u meent dat voor het aanduiden van verhoudingen, het uitdrukken van veelvoudigheden etcetera een betere wijze bestaat dan het geven van getallen, zo ben ik overigens volkomen bereid een volgende maal de door u geprefereerde wijze te gebruiken, mits zij voor allen even duidelijk is als de door mij gehanteerde.

Vraag: Waarom dan een getal als vijftig? Om een rond getal te houden?

Antwoord: Omdat het gebruikelijk is bij het aangeven van ongelijke waarden in afgeronde getallen te spreken. Elke grens trekt men enigszins willekeurig, omdat uitzonderingen altijd wel voor zullen komen. Maar zolang de grens het merendeel van de voorkomende waarden inderdaad scheidt en juist tot uitdrukking brengt, zijn nauwkeuriger aanduidingen niet slechts overbodig, maar kunnen zij verwarrend werken. Uit de betogen blijkt steeds weer dat het niet de bedoeling is exacte getallen te verschaffen, maar eerder hoeveelheden, tijdperken enzovoort. ongeveer aan te duiden. Bij mij is het getal 50 als ouderdom van huizen dus gekozen, om een grens te trekken in de tijd en zo duidelijk te maken welke huizen de door mij omschreven verschijnselen waarschijnlijk eerder zullen bevatten.

Vraag: Ik heb begrepen dat spoken niet stoffelijk bestaan. Hoe is het dan mogelijk, dat vaasjes etcetera. als in uw voorbeeld genoemd, sneuvelen?

Antwoord: Aha! Heeft u wel eens gehoord van een poltergeist? Men heeft deze verschijnselen eens in een laboratorium vastgelegd en kwam tot foto's die duidelijk laten zien hoe uit het medium een soort 'pode' werd uitgestulpt, een soort extra handje, dat niet te voelen of te zien was, maar met het speciale infrarood gevoelige materiaal wel net kon worden vastgelegd. Hiermede bleek het medium zelf de brokken te maken. Dit was in feite een gebruik van levenskracht in een bepaalde vorm. Niet materieel dus. Deze zelfde levenskracht kan gebruikt worden om tijdelijk vaste en waarneembare gestalten tot stand te brengen, dienende voor bepaalde manifestaties. Een mooi voorbeeld van de mogelijkheden vindt u in het verslag omtrent de verschijningen van Kathy King, ofschoon de wetenschappelijke waarde daarvan enigszins dubieus is. Met deze kracht is het dus mogelijk tastbare vormen tot stand te brengen, zichtbare gestalten op te bouwen, tafels te doen bewegen, voorwerpen te verplaatsen, kapot te gooien etcetera.

Vraag: Is dit een mechanische werking, een veld, electriciteit ...? Ik meen dat er toch vaak sprake is van aanrakingen zodat de kracht toch met de tastzin constateerbaar moet zijn geweest.

Antwoord: Essentieel is levenskracht, die voor deze dingen wordt gebruikt, te beschouwen als een veld van grote dichtheid en nogal ingewikkelde structuur. Onder omstandigheden worden half-stoffelijke effecten bereikt, maar niet normaal stoffelijk, omdat zulke vormen na het wegvallen van de wil die het veld vormgeeft, snel vervluchtigen. Het is dus denkbaar dat een

beperkt deel van de gehele kracht zodanig verdicht wordt, dat mechanische werkingen hier mede tot stand te brengen zijn, aanrakingen kunnen worden uitgevoerd etcetera.

Vraag: Dus ectoplasma?

Antwoord: Vergelijkbaar. Plasma betekent immers van vloeibare aard en amorfe structuur. Voorvoegsels als ecto, proto en dergelijke geven dan oorsprong of werking weer. Men gebruikt deze woorden om aan te geven dat men te maken heeft met iets wat met materie vergeleken kan worden, bepaalde eigenschappen blijkt te bezitten, zonder dat men alle eigenschappen en de gehele structuur noodzakelijkerwijze geheel kent. Het gebruik van de term ectoplasma zegt dus in feite alleen, dat iets optreedt in plastische vorm uitgestulpt wordt of kan worden, en waarmede bepaalde verschijnselen kunnen worden veroorzaakt. Daarom mijn opmerkingen over de basis hiervan: kracht in werking kenbaar wordende als veld van complexe structuur, zich gedragende als materie of halfmaterie.

Vraag: Dus is het feitelijk levenskracht?

Antwoord: Het is inderdaad levenskracht, maar wanneer het van de mens uitgaat omvat het bovendien delen van het astrale lichaam. Het is dus ook nog een deel van de fijne materie of halfmaterie die deel uitmaakt van de persoon die ook de feitelijke kracht afgeeft. Dit geldt natuurlijk in de allereerste plaats voor hen die op aarde en in de stof leven. Vandaar ook dat, zo ectoplasma, terwijl het naar het lichaam van de eigenaar terugkeert, beschadigd wordt, er lichamelijke trauma's kunnen ontstaan als gevolg van een tekort aan levenskracht, plus het tijdelijk wegvallen van een deel van het voertuig dat deze kracht gemeenlijk over het lichaam gelijkmatig verdeelt.

Vraag: Er doet een verhaal de ronde over een heel oude familie rond de eeuwwisseling, waarbij een bepaalde persoon steeds ging ... (onverstaanbaar), wanneer hij een bepaalde kamer binnenkwam. Het betrof steeds alleen deze ene persoon.

Antwoord: Op grond van uw gegevens kan ik niet nagaan, of het verhaal al dan niet feitelijk juist is. Ik kan alleen zeggen dat het niet onwaarschijnlijk klinkt. Wij hebben kennelijk te maken met een oud huis, langere tijd door dezelfde familie bewoond. Het is dan bijna zeker dat er verschijnselen in het huis aanwezig zullen zijn. Dat een persoon met mediamieke eigenschappen door de aanwezige krachten, waarschijnlijk bovendien met hem verwant, beroerd zal worden lijkt mij eveneens niet onwaarschijnlijk.

Vraag: Zijn spookverschijnselen op werkelijk wetenschappelijke basis onderzocht en opgetekend? Zo ja, waar is hierover literatuur te vinden, bij voorkeur literatuur door universiteiten of hogescholen uitgegeven.

Antwoord: Ik mag hier opmerken dat de parapsychologie op het ogenblik nog niet over voldoende leerstoelen beschikt, zodat universiteiten en daardoor uitgegeven materiaal over spoken mijns inziens moeilijk te vinden zijn. Wel zijn er enkele professoren die over deze verschijnselen gepubliceerd hebben. In uw eigen land is dit bijvoorbeeld, als ik mij niet vergis, een zekere Ten Haeff. Wel zijn er genootschappen die zich bezighouden met de bestudering van parapsychologische verschijnselen en gevallen registreren, in uw eigen land zowel als in andere landen. De oudste groep, die dit op een wetenschappelijke basis tracht te doen is de reeds genoemde Royal Society of Psychical Research. Deze groepen hebben inderdaad reeds veel over hun waarnemingen en ervaringen gepubliceerd. En ofschoon niet altijd het onderzoek en de controle van gevallen aan alle te stellen wetenschappelijke eisen voldaan zal hebben, heeft men in ieder geval altijd getracht de verschijnselen zo objectief en wetenschappelijk mogelijk te benaderen. Ik meen dat u ook hier voldoende materialen zult kunnen vinden die u het mogelijk maken spoken en dergelijke verschijnselen op een objectieve wijze nader te leren kennen. Ik wil echter wel even opmerken, dat in deze materialistisch georiënteerde tijd de mens eigenlijk de laatste 20 à 30 jaren eerst werkelijk begonnen is zich vanuit een meer wetenschappelijk standpunt werkelijk intens bezig te houden met de bovenzinnelijke wereld die hij tot dan toe terzijde heeft geschoven als niet passende voor zijn materialistische levensbeschouwingen; dit geldt zeker ook voor oudere wetenschapsmensen en hun benadering van dit gebied.

Vraag: Huisdieren kunnen soms veel meer zien dan mensen. Katten staren bijvoorbeeld soms naar een punt of volgen zelfs kennelijk een beeld dat een mens niet zien kan. Kunt u mij zeggen wat zij dan wel zien?

Antwoord: Dieren zijn vaak optisch gevoeliger dan de mens en zien zowel in hogere als lagere frequenties dan de mens. Een kat blijkt bijvoorbeeld meer infrarood-gevoelig dan een mens. Het is dus denkbaar dat de kat verschijnselen in dit gebied zal kunnen waarnemen die de mens voorbijgaan. De kat heeft trouwens ook een hogere gevoeligheid voor bepaalde ultravioletstralingen en zal dus ook deze beter zien dan een mens. Dieren hebben allen een eigen waarnemingsscala, waarbij het feitelijke waarnemingsvermogen vaak zelfs zeer ver afwijkt van het optisch vermogen van de mens. Ook het gehoor van dieren omvat vaak geluiden die voor een mens niet hoorbaar zijn, zowel in zeer hoge als de lage trillingen. Hieruit volgt dat dieren dus verschijnselen waar kunnen nemen die voor mensen niet zintuigelijk constateerbaar zijn.

Vraag: Maar wat zien die dieren dan?

Antwoord: Dat is afhankelijk van hetgeen op een bepaald ogenblik waarneembaar is. Indien u mij algemeen stelt, dat buiten iemand naar de lucht heeft staan staren en u vraagt mij, wat hij zag, zo kan ik eveneens geen zekerheid geven, maar hoogstens veronderstellen. En aan die veronderstellingen was ik, na het geven van feiten, bijna toegekomen. Het is inderdaad mogelijk, dat de dieren entiteiten zien, mits dezen in een astraal voertuig van bepaalde dichtheid aanwezig zijn. Met andere woorden: de waarnemingen van geesten is ook voor de dieren alleen mogelijk wanneer het verschijnsel binnen hun vermogen tot waarnemen ligt. Een hond of een kat zal in deze gevallen eerder een beweging, een warreling, zien dan een duidelijke gestalte. Vergeet niet dat door deze dieren gestalte meestal eerst op grond van geur - reukorgaan dus - of aan de hand van een reeks van bewegingen en eventueel geluiden gedefinieerd pleegt te worden.

Vraag: Ik dacht dat een dier vaak ook natuurgeesten zag, zoals een huiskabouter enzovoort.

Antwoord: Om eerlijk te zijn: de huiskabouters hebben reeds enige tijd geleden besloten zich van de mensen terug te trekken wegens algemene geestelijke en materiële milieuverontreiniging. Huiskabouters zult u dus niet veel meer aantreffen, zeker niet in deze contreien. Andere natuurgeesten zult u in een dichte menselijke samenleving ook al niet bepaald vaak aantreffen. De mens heeft zijn milieu op zodanige wijze van de levensmogelijkheden en de mogelijkheid tot gelukkig zijn voor dergelijke entiteiten ontdaan, dat er niet vele zijn die, wanneer er ook maar enige andere mogelijkheid bestaat, het toch nog prefereren in de nabijheid van de mens te leven.

Vraag: Maar je hoort toch wel eens, dat natuurgeesten zich onder meer in bijvoorbeeld waterrijke omgevingen plegen te manifesteren?

Antwoord: Dit komt, zoals reeds gezegd, steeds minder voor. Maar zo deze verschijnselen zich voordoen zullen mensen dezen inderdaad wel onder de spookverschijnselen klasseren. Wanneer bijvoorbeeld een heilige boom of een berggeest gestoord wordt en reageert met stenenregens, zo zal de westerling spreken van 'het spookt daar'. In het gunstigste geval hebben zij het over een mogelijk parapsychologisch verschijnsel.

Vraag: Meent u dat stenenregens voornamelijk door natuurgeesten worden veroorzaakt en niet door overledenen?

Antwoord: Stenenregens, moddersmijten en dergelijke, zijn in de meeste gevallen een reactie van natuurgeesten. Het zal maar zelden voorkomen dat overledenen zich hiermede bezighouden, al is het alleen maar, omdat dit zeer veel inspanning vergt, terwijl het zo behaalde resultaat - gezien de meestal toch wel complexe bedoelingen van overgeganen - zeer gering pleegt te zijn. De overgegene leert bovendien, wanneer hij over de noodzakelijke kracht en kennis beschikt, meteen vele andere wegen en mogelijkheden kennen, waaronder ongetwijfeld meerdere die het hem op doelmatiger wijze mogelijk maken het begeerde doel in de stof te bereiken. Een natuurgeest is echter direct verbonden met de krachten van uw aarde, is daarmee verwant en kent juist weer - krachtens zijn wezen en bestaan - alleen al de mogelijkheden om een kracht van de aarde, zelf te richten en zonodig te modifiëren. Wat erop neerkomt dat voor

natuurgeesten het veroorzaken van dergelijke verschijnselen in vele gevallen wel de meest eenvoudige wijze is om bepaalde gevoelens tot uiting te brengen.

Vraag: Ik meende, dat natuur en natuurgeesten bij elkaar hoorden, zodat de natuur niet kon groeien of bloeien zonder de zorg van de daartoe aangewezen natuurgeesten.

Antwoord: Dat is niet geheel juist. Natuurgeesten of elementalen zijn dus zeker niet groepsgeesten en dergelijke die zich met de ontwikkeling, de groei en bloei van rassen enzovoort bezighouden.

Op hun beurt zijn groepsgeesten zeker geen natuurgeesten en niet aan de natuur gebonden. Zij zijn in feite een hogere groep van entiteiten met kosmische kennis en contacten. Echter natuurgeesten zijn geesten die leven in bepaalde delen van de natuur en daarmee verbonden zijn, dit is wel juist. Zij zijn als het ware deel van de oude elementen aarde, lucht, water en vuur en zijn er niet onmiddellijk met de materiële vormen van, en als zodanig, gebonden. Het bloeien en groeien van de natuur gaat hen dus als het ware niet veel aan. Die zaken worden van bovenaf, door hogere en wijzere geesten, geleid. Natuurgeesten moeten dan ook niet beschouwd worden als entiteiten, die buiten en boven uw wereld leven, maar eerder als wezens die materiegebonden zijn, maar hun belichaming zowel als uitdrukking en belevingsmogelijkheden vinden in de oude elementen.

Vraag: Iemand hoorde tijdens de slaap allerhande geluiden en zag daarbij een massa wriemelende wormen om zich heen. Ik ben op die plaats zelf gaan liggen en heb toen hetzelfde waargenomen: gelach, gelal, flarden muziek en ook die wriemelende massa. Wat kan dat geweest zijn?

Antwoord: Het geheel is moeilijk te duiden. Wel zal een beeld van wriemelende wormen, rond het lichaam trekkende horden van insecten en dergelijke beelden, veelal een aanwijzing vormen ten aanzien van een ziekte, die hetzij kortgeleden geweest is, latent aanwezig is, of binnenkort komen zal.

Dergelijke beelden zijn namelijk vaak een reactie van een waarneming in zich van de mens die geconfronteerd wordt met micro-organismen die hij voor zich dan weer vertaalt in voor hem zichtbare en gekende, maar in indruk overeenkomende organismen. Gelach, gelal, flarden van muziek wijzen op een chaotisch aspect. Ook dit is moeilijk te interpreteren, maar gezien het gestelde is de mogelijkheid niet uitgesloten, dat men hier toch te maken heeft met entiteiten die tot de lagere sferen behoren. Het gehele verschijnsel verklaren kan ik dus niet met de beschikbare gegevens. Toch zou het de moeite waard zijn eens na te gaan, of soms iemand in dit vertrek of mogelijk in het betreffende bed niet al te lang geleden aan een infectieziekte overleden is. In dat geval zou deze persoon in een duisterdere- of nevel wereld kunnen vertoeven en zouden indrukken hiervan op u overgebracht zijn. Is dit niet het geval dan zult u er beter aan doen zelf verder te zoeken, daar ik in de beschikbare tijd en met de beschikbare gegevens niet in staat ben een enig juiste verklaring te verschaffen.

Vraag: Wanneer een entiteit aardgebonden is en op één enkele plaats blijft, zich als spook manifesterende, moet die geest daar nu altijd blijven, of is het mogelijk los te komen?

Antwoord: Zeker kun je loskomen, zelfs onmiddellijk. U moet het zo eens zien. Een enorm gebeuren kan je zo biologeren, dat je alleen nog maar kunt staren en geen voet voor de ander kunt zetten. De dood is, vooral voor degenen, die onvoorbereid zijn, een zeer groot gebeuren. Je kunt je als het ware niet meer losmaken van deze beleving en blijft dus als verward staan. Zo gaat het iemand, die aardgebonden is, in vele gevallen. Zijn aardse belangen en begeerten zijn in vele gevallen zelfs geen hoofdoorzaak van de gebondenheid, maar alleen maar de reden die men zichzelf schijnt te geven om te ontkomen aan de noodzaak het gebeuren 'dood' in zijn geheel te verwerken. Zodra echter het feit van de dood en de betekenis daarvan is gerealiseerd en aanvaard, houdt de aardgebondenheid op te bestaan. In andere gevallen blijkt het spookbeeld in feite een astrale schil te zijn die verlaten kan worden en dus niet voortdurend bezield dient te zijn, maar waarbij ook dan de interesse van de entiteit nog zo bepaald is bij het gebeuren van de dood zelf dat het astraal beeld steeds weer bezield wordt. Zolang die bezieling blijft bestaan, zelfs incidenteel, zal de schil niet ontbinden en blijft het spookbeeld dus intact. Is er geen sprake meer van een steeds weer bezielen van de schil en is daarom in de omgeving geen intens

spokengeloof gegroeid dan zal een dergelijke schil als vanzelf verbleken en uiteindelijk verdwijnen.

U moet mij verontschuldigen, dat ik ga afsluiten en de beantwoording van uw vragen nu onderbreek. Ik moet echter voorzichtig zijn, daar het gevaar bestaat dat ik anders een te vergaande uitputting veroorzaak. De ogen beginnen zelfs al te tranen. Het is nu werkelijk genoeg.

Ik heb mijn best gedaan u het een en ander over spoken voor te leggen en wel zo eenvoudig mogelijk, omdat spoken in wezen eenvoudige verschijnselen zijn, zelfs zo, dat iemand die door een spook belaagd wordt, eerst vatbaar wordt door de aandacht die hij aan het spook wijdt. Indien een mens zich tot zijn eigen wereld bepaalt en in zich voortdurend naar het Licht en de waarheid zoekt, is er geen spook dat hem iets zal kunnen doen. Er zijn vele geesten die om verschillende redenen nog in huizen en krochten zich manifesteren. Er zijn vele spookhuizen. Maar voor u betekent dit niets bijzonders. Laat hen met rust en zij zullen u met rust laten. Wat naar ik meen, een van de beste vormen van verdraagzaamheid is die wij ons kunnen voorstellen: het andere dulden en in zijn eigen waarde aanvaarden zonder daarom zelf van je weg af te wijken.

En hiermede dank ik u dan voor uw geduld en aandacht.
Goedenavond.
d.d. 5 mei 1972